VI. évfolyam 221. szám.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre ..... 24 kor. (12 frt)
Félévre ..... 12 „ (6 „)
Negyedévre ..... 6 „ (3 „)
Egy hóra ..... 2 „ (1 „)
Egyes szám ..... 8 fillér (4 kr.)
Vidékre ..... 10 „ (5 „)

Megjelenik mindennap korán reggel.
Ünnep és vasárnap után is.

UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTOSÉG és KIADÓHIVATAL
Egyetem-utcza 7., (Lyceum-nyomda.)

HIRDETÉSEK DIJA:
Négyszög centiméterenként 8 fillér.
Parosok és kereskedők kedvezményben részesülnek.
Nyilttér megállapodás szerint.

Kolozsvár, 1904. Főszerkesztő: Dr. PAPP JÓZSEF. Szerda, augusztus 10.

Jön az eső.

Kolozsvár, aug. 10.

Jön az eső. Ugy lehet reggelre itt is lesz már. Tegnapelőtt Londonból jelentették, tegnap Berlinből, ma tán Ausztriából fog jönni az örömhir: esik az eső.

Száraz szél rohan végig most a tarlókon, amelyeket leégetett a nap szörnyü ereje. Tán a szél az esőnek hirnöke? Reménykednek a gazdák, és imádkoznak az asszonyaik.

Nagyon szomoru a határ, kétségbeejt, ha látod a pusztulást, a melyet a hónapok óta tartó szárazság okozott. Vajjon segit-e már az eső?

Az emberek eltikkadva járnak a városban. A városon kivül a földeken pedig nagy szomoruan ödöng a gazda, de kivált a bérlő, aki morfondiroz magában. Hallgassuk csak:

Rosszul cselekedtünk, mert biztunk a földbe. Biztunk benne és felhajtottuk az árát. Aminek láncáért harmad év előtt harminc pengőt adtunk, az egy-két esztendős jó termés után: tavaly, már ötvenet, hatvanat, de hetven forintot is megajánlottam.

Hetven pengő haszonbér egy lánc földért! Hát a mag, a munka, az adó, a közköltség? Aztán termett a földön hat méter buza, zab a másik láncon már kevesebb és kukorica a harmadik darabon, már éppen semmi! A buzából magnak valót kell hagyni, a tavalyi kenyérliszt is fogytán van. Az idei kevésből kell kivenni a kenyérnek valót is. Mi marad eladni való? Tán négy méter. A buza ára nagy; mondjuk tizenegy forintot kapok be egy lánc termésért. De ez még nem mehet oda a bérbeadónak, mert a jószágnak is kell takarmányt venni, mert ez se termett. Most még megvagyunk, de télire valót eszi már a ló is, a szarvasmarha is. Eladni a jószágot nem lehet. Nincs ára. De meg a betegség is benne van. El van zárva a határ jobbra is, balra is. Vásárra nem lehet vinni a jószágot. Már a sertések is megéstek. A hizlalásuk sok pénzbe került, de most már minden szem hiába való pazarlás egyébként is. El kell hát adni a sertéseket. De kinek, hol? Ez se veszi, ott se lehet eladni.

A szomszédba tegnap, — most hallom éppen — elhullott négy ökör. A lépe, azt mondják, tele lett vérrel. Nem csoda. Nincs legelője. A tüzes homokot rágja. A száraz földben megfájul a szája, pusztul a körme. És ez a betegség ragadós. Holnap már az én jószágomban lehet. . .

Hát hogy is fizessem a hetven pengő bért? Lefizetek harmincat, negyvenre kamatot fizetek, — hátha tavaszra ád az Isten módot, hogy kifizessem a — maradékot is! . . .

Igy panaszkodik magában a föld népe, de ha elmégysz hozzá, ha találkozol véle bent a városban, elsóhajtja neked is a világ rossz sorát, amibe az idén jutottunk.

Hanem az eső még tán segithet. Nem sokat, de valamit. Annyit, hogy a kamatot a visszamaradt bérösszegre majd őszkor lefizetheti!

A képviselő urak szerdán talán haza mennek a kerületeikbe. Hát csak járják be a kopár földet.

A mameluk képviselők nézzenek csak be a tanyákra és mondják el, hogy jól végezték a dolgukat: adtak négyszáz milliót ágyukra, felemelték a király fizetését is, jutott az állam kasszájából sok millió még ezen felül az osztrákoknak, az állam kasszáját pedig majd megtöltik a polgárok!

Mondják csak ezt el követ urak a népnek, aztán hallgassák meg a nép fohászkodását!

De persze nem mennek a követ urak most a nép közé, a tisztelt választókra most nincs szükség, most, amikor a szegény nép csak az esőt lesi, hogy ő meg a cselédei el ne pusztuljanak, mint ahogy pusztult a vetés. mint ahogy pusztul a takarmány, a kukorica, a burgonya, a szőlő, minden, amit eddig termett a drága föld.

Elmennek a követ urak most külső országokba, fürdőkbe pihenni. Mert, hogy nagyon megdolgoztak két esztendeig egyfolytában, szünet nélkül. Megdolgoztak az osztráknak, aki nekik cimet meg rangot ad. — Megérdemlik hát a pihenést. Meg. Az örök pihenést is.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

— Express tudósitás. —

Budapest, aug. 9.

Elnök: Perczel Dezső.

A Ház harmadszori olvasásban is elfogadta az állami anyakönyvek módositásáról, Győrsziget átkebelezéséről, Budapest törlesztéses kölcsönkötvényekről és a madarak rendezéséről szóló törvényjavaslatokat, továbbá a tizenkét vicinális engedélyezéséről szóló javaslatokat.

Következtek a mentelmi ügyek:

Maróthy László a mentelmi bizottság előadója ismertette a mentelmi ügyeket. A vesztegetéssel vádolt Baghy Béla ügyében politikai zaklatást lát és arra kérte a Házat, hogy Baghy mentelmi jogát ne függeszsze fel.

Olay Lajos a vesztegést és a mentelmi jog felfüggesztését kéri, mert nem lehet megengedni, hogy egy képviselő szabadon büntetendő cselekményt követhessen el.

Maróthy László előadó megjegyzése után a többség nem adta ki Baghyt, a szabadelvűpártból Ballagy Géza és Moleth Dániel a bizottsági javaslat ellen szavazott,

A rágalmazással vádolt:

Sziklay Ede mentelmi jogát nem függesztették fel, ellenben a párviadal vétségével vádolt Nagy Sándor, Pap Zoltán, Papp Géza, Draskoczy László és Vosz Gyula mentelmi jogait felfüggesztették.

Hosszabb vita indult a Bartha Miklós mentelmi ügyében. Az ügyészség Bartha egyik cikkében a hadsereg elleni lázitást látott és vádat emelt ellene. A mentelmi bizottság Bartha mentelmi jogának felfüggesztését javasolta. (Nagy zaj a baloldalon.)

Olay Lajos a cikk felolvasását követeli. (Helyeslés a baloldalon.)

Rákosi Viktor jegyző felolvassa az inkriminált cikket.

Madarász József: Csak a vak nem látja a zaklatást.

Olay Lajos konstatálja, hogy a cikkben foglaltak igazságot foglalnak magukban, kétségtelen, hogy politikai zaklatás forog fenn.

Kaas Ivor báró: Egy szava sem bujtogató annak a cikknek, nem bujtogatja a katonákat az engedelmeség megtagadására. Egyedül a német ellen foglal állást.

A többség elfogadja a mentelmi bizottság javaslatát.

Györffy Gyula mentelmi ügyét a „Magyarország"-ban közzétett cikke miatt felfüggesztik.

Zalasek Jánosét nemzetiségi izgatás miatt szintén kiadják.

Holfner Tivadar rágalmazási ügyében megtagadják a kiadást.

Benedek János mentelmi ügyét párbaj vétsége miatt felfüggesztik.

Megyaszai **Nagy** Sándort egy közegészségügyi kihágási ügyben szintén kiadják.

Balogh Mihály mentelmi ügyét párbajvétség miatt felfüggesztik.

Veress Józsefet becsületsértés miatt kiadják.

Baghy Bélát és **Lendl** Adolfot párbajvétség miatt hasonlóan.

Zboray Miklóst szintén nem adják ki azért, hogy egy törvényszéki orvosszakértőt fölülbirált.

Ezután Mayer Károly előadó lépett az előadói emelvényre.

Győrffy Gyulát rágalmazásért kiadják. Ernszt Sándort, Vlád Aurélt nem adják ki.

Ernszt ügyénél Olay, Ugron, Kovács Pál követelik, hogy mondassék ki, hogy a főszolgabirónak nem volt joga Ernsztet beszámolójának megtartásában megakadályozni, mert a beszámoló hivatalos kötelessége a képviselőknek, abba hatóság nem avatkozhat. (Helyeslés a baloldalon.)

Mayer Károly kijelenti, hogy ez ügy tárgyalásánál nem foglalhatott a bizottság elvi álláspontot, tisztán objektive határozott.

Gajáry Géza osztja Olay nézetét, de feltétlen szükségesnek tartja, hogy a hatóság bejelentés folytán tudomást szerezzen a beszámoló megtartásáról.

A Ház elfogadta a bizottsági jetentést.

Luby Gézát kihágási ügye miatt nem adják ki. Hasonló ügyben Chemel Györgyöt sem adják ki. Felfüggesztették továbbá Lengyel Zoltán mentelmi ügyét is.

Kubik Béla: Annak idején egy a ház tekintélyét sértő közbeszólása miatt megkövette a Házat, a bizottság jelentését egyszerüen tudomásul vették.

Zichy Jenőt kiadják becsületsértés miatt.

Hentaller Lajost párbajvétség miatt nem adják ki.

Ivánka Oszkárt, Csávolszkyt párviadalért, Sándor Pált rágalmazásért, Szacelláry Györgyöt tiltott játékért kiadják, Ráth Endrét párviadalért, Gál Sándort párviadalban történt segédkezésért nem adják ki. Telecky Kristófot takarékpénztári csőd miatt kiadják. Serbán Miklós mentelmi ügyét felfüggesztették.

Kaas Ivor báró ellen sajtóper indittatott meg, egy a „Magyarország"-ban megjelent cikke miatt. A bizottság a vétség elkövetésének kétségtelen bizonyitékát látva a kiadatást javasolja.

Olay Lajos ennél az ügynél, ugy mint a Bartháénál szinte politikai zaklatást lát, nem adja ki Kaast.

Csernoch János azt vitatja, hogy „rabszolgák vagyunk" nem vádolható kifejezés, mert ez olyan általános kifejezés, hogy csaknem mindennap használják a politikai életben.

Ugron Gábor mindkét előtte felszólalónak osztja nézetét, nem kell a multak szenvedélyeit ujból fellobbantani.

Darányi Ferenc hasonló értelemben történt felszólalása után

Eötvös Károly szinte politikai zaklatást lát a dologban, ennélfogva nem tartja helyénvalónak azt, hogy a Ház tudomásul vegye a bizottsági jelentést. Kéri a Ház határozatkédességének konstatálását.

Az elnök megszámláltatja Házat, nem lévén határozatképes, az ülést 10 percre felfüggeszti.

Felkiáltások a baloldalon: Ujpárt! Szép dolog! Ez eddig csak Kubiknak volt természete.

Eötvös Károly: Ti csináltátok, ilyen jelentést nem szabad elfogadni.

Szünet után.

A Ház elfogadta Kaas ügyében a mentelmi bizottság jelentését.

Ezután letárgyalták az összes mentelmi ügyeket.

Olaynak — Khuen-Héderváry ellen történt bejelentése ügyében, a képviselőház régebbi állásfoglalását fentartotta.

Rigó Ferencet országos nevezetességü és Khuennel szemben használt **sugásáért**, tudvalévőleg a Ház megkövetésére itélte a mentelmi bizottság.

Felkiáltások balról: Mit mondott Rigó? Eötvös Károly szerint az az egész ügy, egy izléstelenségből származott, melyért büntetni senkit sem lehet.

Plósz Sándor igazságügyminiszter elfogadja Eötvös álláspontját és a napirendre térést inditványozza, amit a képviselőház el is fogadott és ezzel az ülés véget ért.

A japán—orosz háboru.

— Express tudósitás. —

Budapest, aug. 9.

Az érdeklődés szinte megpattanásig feszül a harctéri események iránt, mert immár elkerülhetlen a döntő ütközet. Akár pétervári utasitásra szánja el magát „offenzivára" Kuropatkin, jóllehet bizonyára negativ támadás az, ha a bekeritett bika nekirugaszkodik, akár pedig a viszonyok kényszeritik arra, hogy teljes erejével ellenálljon, annyi bizonyos, hogy csak **napok kérdése lehet már, hogy megvivják a féléves háboru legnagyobb ütközetét.** Mindenesetre előnyösebb az orosz hadseregre nézve, ha az elsőrangu erőditményekkel körülvett Liajongra támaszkodva kell megküzdenie, mintha a mukdeni sikságon mérkőzik meg a japánokkal.

Kuropatkint a terepviszonyokon s az ellenség elhelyezkedésén kivül főleg az készteti a döntő ütközet elfogadására, hogy Liaojangban rengeteg készlet van felhalmozva, melyet a mandzsuriai vasut már képtelen Mukdenbe szállitani. Már pedig 12.000 kilométernyi távolságból lehetetlen volna a készletek pótlása, ha a japánok kezébe kerülnek, vagy meg kellene semmisiteni. Az orosz sereg mindkét esetben roppant nélkülözéseket volna kénytelen szenvedni. Kuropatkinra tehát mindennap szomoruan alakult a helyzet, mert már mindössze 30—40 kilométernyire állanak egymástól a főseregek s három oldalról egészen nekiszoritották már Liaojangnak.

Mig a döntő harcot előkészitő csatározások folynak, Niucsvangban végleg berendezkednek a japánok és pedig eddigi maguktartásához méltón.

A „Times" pekingi levelezője elragadtatás hangján szól a japánok viselkedéséről. Igazi kulturállam módjára rendezkednek be és pedig — mint előjelekből látható — véglegesen. A kereskedelmi forgalom, mely békés időben pangott az orosz elnyomás és

---

TÁRCA.

Az élet és halál mezeje.

Irta: **Sienkievicz Henrik.**

Két mező, két óriási kiterjedési sikság terült el nem messze egymástól. — Csak egy tiszta vizü folyó vont közöttük határt.

A folyó partjai mindkét oldalon lankásan emelkedtek felfelé. Egy helyütt a partok messze eltávolódtak egymástól, a folyó kiszélesedett és kicsiny, átlátszó vizü tó formájában gázlót alkotott.

A tiszta, kék viz fenekén látni lehetett az aranyfövényes talajt, melyben a viztükör fölé kiemelkedő lótuszok gyökereztek. Fent gyönyörü szép fehér és rózsaszinü virágokat hajtottak, melyek fölött tarka pillangók és kékes szárnyu szitakötők röpködtek. A partokon sötét levelü pálmák imbolygatták koronájukat, lombjuk között tarka tollazatu madarak énekeltek.

Itt, a hol a folyó kiszélesedett, itt lehetett átmenni az egyik mezőről a másikra.

Az egyik volt az élet, a másik a halál mezeje. Mindkettőt a legnagyobb ur, a mindenható Brahma alkotta és az életmezejének őrzésével a jóságos Visnut, a halálával pedig a bölcs Sivát bizta meg. Mikor átadta nekik a mezőket, igy szólt hozzájuk.

— Uralkodjatok és kormányozzatok itt a legjobb belátástok szerint.

. . .A mezőn, melyet Brahma Visnunak adott át, csakhamar felvirágzott az élet. A nap felkelt az égen és megint lement, volt éjszaka és nappal; a tenger hullámai megdagadtak, majd ismét visszahuzódtak; sötét felhők vonultak a vidék fölé, melyekből megtermékenyitő eső hullott alá. Zöld gyepszőnyeg vonta be az eddig kietlen puszta tájékot; felvirágzott az élet.

Hogy az emberek sokasodjanak és szaporodjanak, a jóságos isten a világra hozta a szerelmet, amely azonfelül boldogságot is nyujtott az emberiségnek.

Mikor a jóságos isten, Visnu mindezt megcselekedte, maga elé hivatta őt Brahma és igy szólt hozzá:

— A földön már semmit sem tudsz csinálni, hogy alkotásod még tökéletesebb legyen. A halandók boldogsága, akiket te embereknek neveztél, teljes. Hagyd őket most magukra, tonják ők maguk tovább életük fonalát idegen segitség nélkül. Te gyere fel most az égbe és pihend ki idefönt magadat.

Visnu engedett Brahma parancsának és továbbra az emberek maguk voltak kénytelenek sorsukról gondoskodni. Gondolkozniok kellett, hogy élhessenek. Jó gondolataikból származott az öröm, rossz gondolataikból a bánat, a fájdalom. Az emberek csodálkozva vették észre, hogy az élet nem áll folytonos örömből. Tapasztalniok kellett, hogy az élet fonalát, amelyet Brahma nekik adott, két nemtő fonta, de egyiknek mosolygott az ajka, a másiknak könyek voltak a szemében.

Elmentek tehát az emberek Visnu trónjához és panaszkodni kezdtek:

— Oh uram, nehéz a bánatot és fájdalmat elviselni.

Az isten megszánta az embereket és igy válaszolt:

— Vigasztaljon hát meg benneteket a szerelem.

Az emberek megnyugodva mentek el, Visnu trónjától. A szerelem tényleg oly nagy boldogságot nyujtott nekik, hogy a fájdalom semminek látszott mellette.

Hanem a szerelem az élet forrása. Akármilyen nagy volt is Visnu birodalma, idővel sem a föld bogyói, sem a méhek méze, sem a fák gyümölcsei nem voltak elegendők, hogy a megszaporodott emberiség belőlük megélhessen.

Az okosak tehát ki kezdték irtani az erdőket, megmüvelték a földeket, magokat vetettek el és a termést learatták.

Igy honosodott meg a munka a világon. Lassankint az egész emberiség kénytelen volt dolgozni és a munka lett az élet alapjává.

A munka azonban fárasztó volt és kimeritette az embereket. Megint elégedetlenség honolt a földön és ujból sokan elmentek Visnu trónja elé. Letérdeltek az isten előtt, kérőleg terjesztették ki kezüket feléje és könyörögtek:

— Oh, uram, a munka kifárasztott bennünket; testünk törékeny, nem birjuk az örökös fáradalmakat. Szeretnénk magunkat kinyugodni, de nem lehet, mert az élet folyton több munkát követel tőlünk.

Visnu az emberek kérésére igy válaszolt:

— A nagy Brahma azt mondta ugyan, hogy ezentul hagyjalak magatokra, egyet azonban mégis megteszek értetek. Adok nektek valamit, a mi az életet egy időre megszakitja és nektek pihenést ad.

Visnu ekkor az álmot adta az embereknek.

Az emberek örömmel fogadták az uj ajándékot és sokáig meg voltak róla győződve, hogy az álom a legnagyszerübb dolog, melyet az isten nekik adhatott.

Alvás közben a gondok és csalódások szertefoszlottak, az álom visszaadta a kifáradtak erőit, az álom mint jótékony anya, felszáritotta a fájdalom könnyeit és a feledés fátyolát boritotta mindenre. Az emberek dicsérték az álmot és igy szóltak:

— Az álom jobb, mint maga az élet.

Csak egygyel nem voltak megelégedve: hogy az álom nem örökkétartó, hogy az alvást mindig az ébredés, a munka, az uj fáradság és az uj küzdelem követte.

Ez a gondolat annyira kinozta őket, hogy harmadszor is Visnu trónja elé járultak.

— Oh, uram, — szóltak ekkor, — te nagy és megbecsülhetetlen ajándékot adtál nekünk, de az csak rövid ideig tartó. Engedd meg, hogy az álom örök legyen.

Visnu összeráncolta homlokát. Boszszantotta, hogy az emberek mindig ujabb dolgokat kivánnak. Haragosan szólt rájuk:

— Ezt már én nem adhatom meg nektek. Hanem menjetek át a folyó másik partjára, ott megtaláljátok, a mit kerestek.

Az emberek követték az istenség szavát és nagy csapatokban tódultak a kis tóhoz, hogy átnézzenek a másik partra, melyet eddig nem méltatták figyelmükre.

A csendes, tiszta vizü, lótuszvirágokkal benőtt tó tulsó partján terült el a halál mezeje, Siva bizodalma.

Odaát nem kelt fel a nap és nem nyugodott le, nem volt nappal és éjszaka. Egyforma, lilaszin félhomály derengett az egész táj felett. Odaát a tárgyaknak nem volt árnyékuk, mert a lilaszin fény egyformán világitotta meg őket minden oldalról.

A vidék mégsem volt kietlen. Homályosan völgyeket és halmokat lehetett megkülönböztetni, itt-ott facsoportok emelkedtek a fákról, a sziklákról felfutó növények lógtak le. Hanem sajátságos, — a fatörzsek, a folyondárok mind csaknem átlátszók voltak, mintha csak valami légies anyagból lettek volna.

Az ephen virágoknak a hajnal rozsaszin fénye játszódott és minden oly csodálatos volt odaát. Az életben ismeretlen, tiszta, enyhe béke ölel át mindent, álomban volt minden, álomban, melyből nem volt ébredés.

A tiszta, csodálatosan áttetsző levegőben szellő sem lengedezett, a virágok, a fák levelei teljesen mozdulatlanok voltak.

Az emberek, akik lármázva, zajongva gyültek össze a vizparton, e mozdulatlan, lilaszinbe merült tájék láttára elcsendesedtek és suttogva szóltak egymáshoz:

— Milyen csend van odaát és ez a világosság milyen kellemes a szemnek....

— Odaát van a béke és az örökké tartó álom hazája.

Akik legjobban kifáradtak az élet küzdelmeiben, igy szóltak:

— Menjünk át és keressük meg az örök álmot.

.... És beléptek a folyó vizébe.

A viz egyszerre kettévált előttük, mintha csak utat akart volna nyitni nekik. A szokatlan látvány félelemmel töltötte el azokat, akik a parton maradtak. Aggódva kezdték szólitani, visszahivni azokat, akik a tulsó parton maradtak. Ezek azonban nem is tekintettek vissza. A csodálatos tájék bájai egészen megbabonázták őket. Könnyen és vidáman haladtak előre az örök álom, a megsemmisülés hazája felé.

A visszamaradottak pedig csodálkozva vették észre, hogy minél jobban közeledtek amazok a tulsó parthoz, testük annál könnyedebb és átlátszóbb lett. Végül a napsugarak is áthatoltak testükön és egészen átjárta őket a halál országának lilaszinü fénye.

Mikor a másik partot elérték, a virágok között, a sziklák aljában nyugalomra hajtották fejüket. Szemük be volt hunyva, de arcukról leirhatatlan boldogság és béke tükröződött vissza. Olyannak látszott ez a boldogság, milyenhez hasonlót az élet országában még talán a szerelem sem nyujtott.

Az életben maradottak látták ezt és igy szóltak egymáshoz:

— Siva birodalma szebb és jobb, mint a mi országunk.

Iskola Alapítvány – Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală – BCU Cluj-Napoca

korrupció alatt, háboru idején is fellendült a japánok alatt. A japánok a kikötőt megtisztitották már az aknáktól.

Hogy a japánok mindenben felülmulják az oroszokat, legjobban illusztrálják a harcoló felek tartalékosai. Kuropatkin tábornok panaszát ismerjük e tekintetben, hiszen legutóbbi vereségeit ennek tulajdonitotta.

Egy hiradás szerint a japánok táborában már eddig is 80.000 tartalékos harcol s mint az orosz katonák állitják, az első sorokban láttak meglett férfiakat küzdeni. Ha ez igy van, akkor Japán eddigi veszteségei pótlásában már nagyon meszszire ment. Sőt oly jelentések is érkeznek, melyek szerint igen sok japán hadosztály csak régi rendszerü Meldji- és Mauser-fegyverrel van ellátva. Sőt látni japán katonáknál 7·5 miliméteres, sőt 11 miliméteres avult rendszerü Murata fegyvereket is.

Orosz jelentések még azt a szenzációs hirt is kipattintják, hogy a japán hadseregben már erősen érezhetővé vált a tiszthiány, ugy hogy a tartalékosok utolsó évjáratát is behivták már. Talán fel se kellene emliteni e hirekkel szemben az orosz óvást a háboru kitörése alkalmával, melyben határozottan megállapitják, hogy Japán már 10 év óta öntudatosan készült a háborura. Hát teljességgel hihetetlen, hogy 10 esztendős készülődés már a háboru elején a japán fegyverkészletek elfogyását eredményezhesse, hogy a japánok már utolsó tartalékjuk igénybevételére szorulnának, mikor legrigorózusabb számitás szerint legalább 1 millióra rug a japán tartalék s legfölebb 2—300.000 ember küzd Mandzsuriában a Port-Arturt ostromló sereggel együtt. Ami pedig a tiszthiányra vonatkozik, egyszerüen nevetséges, mikor eddig legfölebb 300 tiszt esett el a japáno részéről összesen.

Port-Artur felől a legbizalmatlanabb jelentések érkeznek. Kinai menekülők szerint már japán lobogóknak kellene lengenie a vár fokán. Találgatások helyett csak arra utalunk, hogy Port-Artur a világon talán a legkedvezőbb fekvésü vár, melyet a haditechnika legtökéletesebb eszközeivel, elképzelhetetlen elővigyázattal erősitették meg, ugy hogy Port-Artur a világ legerősebb várának mondható. A különböző hirekkel szemben ma is azt hisszük, hogy csakis rengeteg derék japán katona holttestén keresztül pillanthatják meg a japán hajókat a belső kikötőben a fölkelő nap országának rettenthetetlen fiai.

A mandzsuriai harctéren annyiban változott a helyzet, hogy Kuropatkin ismét elhatározta magát arra, hogy csatározni fog. Állitólag azt a municiót félti, amelyet Mukden környékén halmoztak fel maguknak az oroszok, mikor még azt hitték, hogy Mukden és az orosz fegyverek dicsősége örökéletü.

Hát, amint sok másban, ugy ebben is nagyon csalódtak az oroszok. Mukden japán kézre kerül és el fog esni Port-Artur, ahol a japánok mesés bátorsággal megujitott többszörös roham után elfoglalták a Farkas-erődöt.

Szenzációs hirekben nem szükölködik a tegnapi nap. Stössel tábornok öngyilkos lett, jelenti az egyik távirat. A mi ezzel a hirrel van kapcsolatban, az nagyon szomoru Port-Arturra nézve. Azt mondják, hogy Stössel tábornok azért lett öngyilkos, mert a várat védő katonaság reménytelennek tartja a helyzetet és felakarja adni a várat. Már nem viszonozzák a japánok ágyutüzelését sem. Stösselnek ilyenformán nem maradt egyéb az öngyilkosságnál.

Persze, ez a hir még megerősitésre szorul. De ha igaz, ugy Port-Artur nem akadály többé a japánok előtt, hisz a várat ugy sem az oroszok harcikedve, hanem Stössel tábornok energiája és vasakarata tartotta fenn eddig is, illetve ő uaszolta, talán korbácsolta a hős oroszokat ellenállásra.

A mint már fennebb emlitettük, Kuropatkin el van határozva, hogy döntő csatát viv Liaojang mellett a japánokkal. — Liaojangban van Alexejew is, Kuropatkin rossz csillaga, a ki jórészben okozója annak a sok kudarcnak, a mely az orosz seregeket oly szégyenletes módon érte a háboru folyamán. A liaojangi időzés tényleg oda látszik mutafni, hogy Kuropatkin ott fogja megvivni ezt a döntő csatát, a mely a háboru eldöltét, de jó esetben sem a japánok leveretését fogja jelenteni.

Budapestre ma a következő táviratok érkeztek:

Pétervár, aug. 8.

(Hivatalos.) Itt Stössel öngyilkosságáról mit sem tudnak s azt mondják, hogy a hir nem egyéb, mint hangulatkeltés a japánok részéről, a kik a vár alatt többszörös kudarcot vallottak az utóbbi napokban.

London, aug. 9.

A Daily Mail tudósitója, a ki Dalnyban tartózkodik, azt táviratozza lapjának, hogy **Stössel tényleg meghalt**. Egyes verziók szerint egy japán gránát szakitotta le a jobb lábát.

London, aug. 9.

Tokióból jelentik, hogy a Port-Arturi ostromló seregtől hivatalos jelentést kaptak arról, hogy Stössel augusztus 6-án öngyikos lett.

Pétervár, aug. 9.

Szaharov tábornok a vezérkarhoz intézett augusztus 7-én kelt távirata azt jelenti, hogy a mandzsurai harctéren a helyzet napok óta nem változott.

Tokió, aug. 8.

Ma itt a háborus hireket illetőleg a legszigorubb cenzurát rendelték el s a csapatokat kisérő tudósitókat őrizet alá fogják.

Washington, aug. 8.

Ahogy most kitudódott ama nyilatkozat, a melyet Hay államtitkár junius 12-én a semleges nemzeteknek a keletázsiai háboru alatt való jogaira vonatkozólag körtáviratban küldött meg az európai és amerikai nagykövetségeknek, lényegében a következőket tartalmasza: Ha elvben elismernők, hogy a szén és más tüzelőanyag, valamint a nyers gyapot mindenképen hadicsempészet, ez végre is odavezetne, hogy a semlegesek semmiféle olyan cikket nem adhatnának el a hadviselő államokban, amelyek az illető országban katonai célokra tehetők használhatókká. Az elv ilyen magyarázása, mely szerint a szenet és egyéb tüzelőanyagot, valamint a nyersgyapotot teljesen hadicsempészetnek tekintik, csupán azért, mert semlegesek szállitották hajóra a hadviselő felek ostrom alatt álló kikötőibe, a semleges kereskedelem méltányos törvényes jogaival nem állana összhangban.

Pétervár, aug. 9.

Az orosz távirati ügynökség jelenti Mukdenből tegnapról: A julius 26. 27. és 28-iki küzdelem legalább is tiz versztnyire volt az erősségtől. Ugy látszik ütegeink a szárazföld felől nem vettek részt az ütközetben.

Pétervár, aug. 9.

A Ruszián Steam Schip Companynak a vladivosztoki hajóhadtól elfogott Kalchas nevü gőzöse Jokohámába és Hongkongba szánt lisztből, gerendákból és géprészekből álló rakománynyal tegnap Vladivosztokba érkezett.

Mind számosabban mentek át Siva birodalmába. A folyó gázlójánál csapatostól jöttek össze a vének, az életük delén álló férfiak, az asszonyok, anyák, a kik gyermekeiket kezüknél fogva vezették, ifjak és leányok és mind örömmel mentek meghalni. Utánuk ismét ezrekre, millliók jöttek, mig az élet mezeje egészen kiürült. Mikor ezt Visnu meglátta, nagyon megrémült, Brahma ugyanis az élet megőrzését bizta reá. Megbánta a tanácsot, melyet haragjában adott az embereknek. De mert már segiteni a bajon nem tudott, a leghatalmasabb és legnagyobb, Brahma elé járult.

— Teremtő, — kiáltott fel Visnu, — mentsd meg az életet! Lásd, te oly széppé és csalogatóvá tetted a halál mezejét, hogy mind elhagyják az én országomat.

— Senki sem maradt az élet mezején? —kérdezte Brahma.

= Csak egy ifju és egy leány, óh uram, akik oly végtelenül szeretik egymást, hogy készek voltak lemondani az örökkétartó boldogságról, csakhogy egymást mindig láthassák.

— Mit akarsz tehát?

— Tegyed meg, óh uram, hogy kevésbbé legyen vonzó és csábító a halál országa, mert különben ezek is követni fogják a többieket, ha szerelmük tavasza elmulik.

Brahma egy ideig gondolkozott, azután tagadólag válaszolt:

— Nem, ezt nem teszem meg. Nem fosztom meg a halál országát szépségétől, hanem mást teszek, hogy az életetet megmentsem. Elrendelem, hogy minden embernek át kell ezentul mennie a folyón, de ne tegyék azt örömmal és maguk akaratából.

Igy szólt Brahma és a sötétségből átláthatatlan fátyolt szőtt. Azután két borzasztó lényt teremtett, a Fájdalmat és Szenvedést és megparancsolta nekik, hogy a fátyolt a folyó gázlója felett függesszék fel.

Azóta az élet ismét felvirágzott a Visnu birodalmában, mert ámbár a halál mezeje épp oly világos, csöndes és békés, mint azelőtt, de az emberek már félnek az uttól, mely odavezet.

Egy kolozsvári ügyvéd elhunyta Amerikában.

Gyalui Bernáth Albert dr. halálhire valónak bizonyult.

— Saját tudósitónktól. —

Kolozsvár, aug. 9.

Az a városszerte mély megdöbbenést, mindenfelé igaz részvétet keltő hir, mely Gyalui Bernáth Albert dr. váratlan elhunytáról napok óta bizonytalanul kering a városban, a mai napon sajnos valónak bizonyult. A reménység, melyet a halálhir esetleges valótlanságához füztek, nincs többé, ma ujabb távirat érkezett Kolozsvárra, mely gyalui Bernáth Albert dr. halálhirét megerősiti.

Az a gyász, mely gyalui Bernáth Albert dr. elhunytával a mélyen lesujtott családot érte, sulyosan érinti Kolozsvár társadalmi életét is. Bernáth Albert dr.-ban egy köztiszteletben álló fia hunyt el a városnak. Lekötelező, kedves modoráért mindenki szerette, tisztelte. Kolozsvármegye törvényhatósági bizottsága egyik legtevékenyebb bizottsági tagját, a kolozsvári orth. izr. hitközség buzgó elnökét, a kolozsvári ügyvédi kamara az egyik legkedveltebb tagját vesztette el az elhunytban.

Gyalui Bernáth Albert dr. néhány héttel ezelőtt kelt utra, hogy feleségét Reichenhallba elkisérje fürdőre s onnan egyedül tovább utazzék Amerikába a saint-louisi világkiállitás megtekintésére.

Érdekes, hogy a mikor ismerőseitől bucsuzva valaki megkérdezte, hogyan határozta el, magát ilyen nagy utra, mintha a jövőbe látott volna ezt felelte Bernát dr.

— Bizony magam is veszélyesnek látom a vállalkozást. Könnyen megtörténhetik, hogy nem igen térek vissza Önökhöz, de — tette hozzá — nem is lenne olyan nagy baj, ha az uton meghalnék, hiszen eleget éltem eddig boldogan, egészségben, most már ugyis gyöngül egészségi állapotom, köhögni kezdek, az élet hátralevő része — ugy látszik — nem sok reménynyel kecsegtetett.

Már Reichenalban rosszul érezte magát, különösen kellemetlenül hatott rá egy, a nyakán keletkezett daganat, melyet Brémában meg kellett operáltatnia. Már ekkor elvesztette kedvét az ut folytatásától, de — mint családjához intézett levelében irta — mégis tovább utazik, hátha a tengeri utazás javára fog szolgálni. És utra kelt New-York felé.

Bernáth dr. már itthon elhatározta, hogy New-Yorkban fel fogja keresni egy ott lakó ismerősét Fuchs Bernátot, ki Kolozsvárról vándorolt ki Amerikába s kivel együtt akarta az utat megtenni Saint-Louisba. Ezzel a Fuchs nevü ismerősével valószinüleg el is indult Saint-Louis felé, legalább ezt látszik bizonyitani az a körülmény, hogy a New-York Saint-Louisi vonalról, több levelet küldött családjához és ismerőseihez Kolozsvárra. De talán kezdte nagyon rosszul érezni magát s visszatért New-Xork felé. Mielőtt azonban New-Yorkba érkezhetett volna hirtelen elhunyt.

Az a Fuchs nevü ember, kivel Bernáth Albert dr. együtt utazott, az elhunyt ügyvédnek egy Budapesten lakó Erdélyi nevü rokonát értesitette a gyászos esetről, ki viszont, a Bernáth Albert dr.-nak Kolozsvárt, illetve Gyaluban időző családját értesitette a lesujtó hirről.

Kezdetben nem igen adtak hitelt a hirnek a család körében. Azt hitték, hogy a new-yorki táviratot, melyet Fuchs küldött Budapestre, nem Fuchs, hanem egy a kolozsvári orth. izr. hitközségtől épen Bernáth Albert dr, inditványára állásából elmozditott kántor küldte, hogy igy bosszut álljon Bernáth dr.-ron és családjára ráijeszszen, Ez a kántor t. i. — mint Bernáth dr. családjához intézett levélben megirta — egy hajón utazott vele Amerikába.

Igy, bár reménykedtek, hogy a hir nem felel meg a valónak, mégis a család több tagja Budapestre utazott fel, hogy az amerikai konzulatus utján meggyőződést szerezzen a hir valódiságát illetően.

A kolozsvári orth. izraelita hitközség kebelében is nagy volt a nyugtalanság a szeretett elnök halálhire miatt. Mindenki szabadulni óhajtott a kétségbeejtő bizonytalanságtól s ezért a hitközség felküldte Löfler József titkárt Budapestre, hogy a hir valódisága felől bizonyosságot szerezzen.

Ma délután aztán megérkezett Löflertől a lesujtó távirati értesités Tischler Mór hitközségi alelnök cimére, mely igy szól:

Gyalui Bernáth Albert dr. 50 mértföldnyire New-Yorktól, napszurás következtében meghalt. Holtteste utban van haza felé.

A család Budapesten időző tagjai ugyanis, mihelyt a hir valóságáról meggyőződést szereztek, azonnal intézkedtek, a holttest hazaszállitása iránt. A hazaszállitás 10000 koronába kerül.

A milyen mély megdöbbenést keltett tegnapelőtt városszerte gyalui Bernáth Albert dr. váratlan elhunytának hire, a milyen kétségbeejtő volt a három napi bizonytalanság, ép oly lesujtó volt, olyan igaz részvétet keltett a mai ujabb hiradás, mely villámgyorsan terjedt el a városban, s megerősitette a szomoru hirt.

Gyalui Bernáth Albert drt a köztiszteletben álló gyalui Rósenberger családon kivül felesége s négy árvája siratja, kik közül egyik fia tifuszban fekszik Kolozsvárt s élet-halállal vivódik.

UJDONSÁGOK.

Kolozsvár, augusztus 10.

— **(Kolozsvár julius hónapja.)** A város közigazgatási bizottságának tegnapelőtti ülésén az alábbi érdekes jelentések számoltak be Kolozsvár juliusi hónapjáról: A polgármester jelentése szerint a közigazgatás ügyforgalma a mult hóban megfelelő elintézést nyert. A pénzügyigazgató jelentése szerint a mult hóban beszedetett állami egyenes adóban 125.505 K., hadm. dijban 103 K. Az eredmény a mult év hasonló havával szemben nagyobb egyenes adóban: 64.649 K., hadm. dijnál 53 koronával. A hátralék egyenes adónál 857.526 K., hadmentességi dijban 24.802 korona. A főorvos jelentése szerint a város közegészségügyi állapota a mult hóban általánosan kedvezőtlen volt. A sérülések száma 125, halálozás 119. Halálokok: bélhurut 26 tüdőgümőkör 18, kanyaró 6, tüdőgyuladás 5, vizi betegség 3, elmebaj 7, vörheny, hasi hagymáz 1—1 esetben.

— **(„Amerikai törökbuza szenzálok Kolozsvárt.“)** Egyik helyi laptársunk öles ciceró betükkel ujságolja el tegnap, hogy »amerikai törökbuza szenzálok« járnak Kolozsvárt. A hir olyan feltünően volt szedve, hogy akaratlanul is megakadt a szemünk rajta. És tudja isten, mi nagyon kiváncsi emberek vagyunk, szivesen megbámuljuk az amerikai bácsikat még akkor is, ha azok csak »kukorica szenzálok.« El is indultunk, hogy b. laptársunk értesitése alapján felkeressük az amerikaiakat. Kiküldött munkatársunk a késő éjjeli órákban leverten, kimerülten érkezett vissza. Leverten, hogy az amerikaiakat nem tudta feltalálni, kimerülten, mert végig kopogtatta az összes kolozsvári terménykereskedők, malomtulajdonosok és egyéb szakemberek ajtaját, hogy az amerikaiak felől némi felvilágositást kapjon, de senkisem tud semmit az amerikai szenzálok állitólagos itt időzéséről. Annyit azonban megtudtunk, hogy Kolozsvárra érkezett Amerikából kukorica-minta, melyből hajlandók volnának nagyobb mennyiséget szállitani, előbb azonban megegyezésre kell jutniok a magyar kormánynyal s csak ha ez a behozatali vámot elengedné, lehetne szó az amerikai törökbuza behozataláról. Talán b. laptársunk rövidlátó tudósitója törökbuza szenzáloknak nézte a törökbuza mintászsákokat?.... Ami pedig ebben az inséges világban nagy különbség, ámbár, hogy nagyon szivesen látnók azokat az amerikai szenzálokat, Csak hadd jöjjenek.

— **(A gázgyár visszaélései.)** A felszámolás alatt levő iparosok hitelszövetkezete hivatalos óráit délután 3—5-ig tartja. Öt órakor mindenki elmegy a helyiségekből, a vasajtók, ablaktáblák több kulcscsal bezáratnak. Ki van zárva tehát, hogy ott »gázfogyasztás« történhessék az április—szeptemberi hónapokban. Ám a tisztelt gázgyár mégis fogyasztást mért le, tökéletesnek állitott óráján és küldte a havi számlákat pontosan. Végre a vezetőség megsokalván ennyi szemérmetlenséget, az ez évi májusban felszámitott 1 K. 90 filér kifizetését megtagadta. Ekkor eljött a gyár szerelője megvizsgálta a gázórát és konstatálta, hogy hibás. Másnap ki is cserélték. A számlát mégis beperelték. A községi biróság keresetével elutasitotta a gázgyárat. De ment tovább a járásbirósághoz. Tegnap volt a tárgyalás, melyen a gázgyár keresetével elutasittatott és a költségekben is elmarasztaltatott. Mindenesetre érdekes az ilyenszerü tévedés a gázgyár részéről, melyről mostanában olyan sürün hangzik, ilyen és ehhez hasonló jogu panasz a gázfogyasztó közönség köréből.

— **(A földadó lajstromok megtekintése.)** A városi adóhivatal hirdetményben tudatja az adozó közönséggel, hogy Kolozsvár városában a folyó 1904-ik évre kivetett földadóról szóló lajstrom a kir. pénzügyigazgatóság érvényesitésével ellátva, a városi adóhivatal irodájában (Király-utca. Minorita-atyák 25. sz. alatti háza emeletén) folyó évi angusztus hó 10-től bezárólag augusztus hó 17-ig nyolc napi közszemlére kitéve van, hol is azt ezen idő alatt mindenki megtekintheti és egyuttal az 1883-ik évi XLIV. t.-c 16-ik § a rendelkezéséhez képest figyelmezteti az adókötelesseket, hogy netáni felszólamlásaikat és pedig: a) azon adózók, kik e lajstromokban tárgyatt adónemmel már a mult évben megróva voltak, a lajstrom kitételének napját követő 15 nap alatt; b) azon adózók, kik ezen lajstromokban megállapitott adóval a folyó évben első izben rovattak meg, ezen adótartozásuknak az adókönyvecskében történt bejegyzést követő 15 nap alatt a városi adóhivatalhoz benyujthatják.

— **(Áthelyezések büntetésből.)** A vasuti sztrájk alkalmából számos alkalmazott ellen fegyelmi vizsgálatot inditottak és e fegyelmi vizsgálatoknak az eredménye azok a tömeges áthelyezések, amelyeket az államvasutasok hivatalos lapjában most állandóan találhatunk. A lap legutóbbi száma közli, hogy fegyelmi uton Pálfi Ferenc hivatalnok Bánffyhunyadról Nagyváradra, Végh László Nagyváradról Bánffyhunyadra Kovács Béla hivatalnokot Sz.-Kocsárdról V.-Velencéne helyezték át.

— **(Tüzek Maros-Torda megyében.)** Maros-Tordavármegyében ismét nagy tüzek voltak, melyekről a következőket irják marosvásárhelyről: Tegnap délután három óra felé telefonon értesités érkezett a város polgármesteréhez, melyben segitséget kért Lukafalva az ott kiütött tüz következtében. Dr. Bernády polgármester azonnal intézkedett s még elég korán 6 tüzoltó 1 szivattyuval a szinhelyére sietett. A tüz Lukafalván Mátyás György telkén keletkezett s csakhamar 5 gazda háza és takarmánya égett össze. A kár mintegy 8—10 ezer korona. A tüzoltók megfeszitett erővel éjjel 1 óráig dolgoztak, mig a tüzet teljesen nem lokalizálták. A szerencsétlenség kitörésekor egy falusi asszony az ijedtségtől megszülte gyermekét. A melléképületek és a takarmány nagyobb része biztositva volt. A másik tüzesetről szükszavu értesités számol be, mely szerint Kisfalud községe lángokban áll. A kisfaludiak is Marosvásárhelyről kértek segélyt, de a szomszéd községek lakossága is mindenfelől siet a kisfaludiak segitségére.

— **(Az asztalossegédek zászlóavatási ünnepe.)** A kolozsvári asztalossegédek szakegyesülete — mint már emlitettük is — e hó 14-én ünnepli meg fennállásának 10 éves évfordulóját. A jubileumi ünnepséggel kapcsolatban, — mely vasárnap délelőtt 10 órakor lesz a Redoutban, — fel fogják avatni az egylet ujonnan készült zászlóját is. A diszes zászló, melyet Lőrinczi Janka csinos kézimunkája diszit a Neumann-féle üzlet kirakatában látható. Este táncmulatság fogja az ünnepséget bezárni.

— **(Veszélyes szilvaevés.)** Szekér Márton tegnap egy szilvamagot nyelt le, ugy, hogy az megakadt a torkában és fuldokolni kezdett. A gyorsan előhivott mentők szabaditották meg a fuldoklót veszélyes helyzetéből és eltávolitották a majdnem végzetes szerencsétlenséget okozó szilvamagot.

— **(Verekedő birkozó bajnok.)** Olvasóink előtt aligha lesz ismeretlen annak a botránynak hőse, mely a minap Aradon lefolyt országos birkozóversenynek kinos epilogusaként játszódott le egy aradi éjjeli mulatóban. Weisz Richárd birkozó bajnok orvul főbe ütötte öklével Wladimirt, a Kolozsvárt jól ismert mestert s csak a jelen volt amatőr-birkozók tapintatossága akadályozta meg a vérontást. A verekedés után Wladimir orvosi látleletet vétetett föl, mivel följelentésre készül Weisz ellen. Wladimir fején kapott sulyos ütés helyén kiserkedt a vér. A verekedés oka az volt, hogy Wladimir mint biró állitólag tovább hagyta küzdeni Weiszot ellenfelével, mint ahogy az idő előre megállapitva volt.

— **(Gyermekgyilkos anya.)** Egy anya rémtettéről értesit beresztelki (Maros-Tordamegye) levelezőnk. Az eset a következő: Bálint Mari csinos, fiatal háromszéki leány, mint szobaleány január havában Beresztelkén egy özvegy báróné udvarába szolgálatba lépett. Jól viselte magát és senki sem sejtette volna, hogy titkolt viszonya van. E hó 5-én reggel hirtelen beteg lett s egy egészséges fiu-gyermeket szült. Hogy tettét elleplezze s nehogy az ártatlan csecsemő sirását meghallják, szörnyü cselekedetre határozta magát: a gyermek szájába rongyot tömött s nyakánál is rongygyal becsavarva, megfojtotta. A szegény teremtés hulláját aztán szobájában egy asztalfiókba rejtette el. Betegségét azonban nem birván eltitkolni, orvost hivattak, aki nyomban megállapitotta, hogy mi a betegség oka. Hosszas faggatás után aztán előadta a kis csecsemő holttestét. A lelketlen anya ellen a bünvizsgálatot meginditották.

— **(Összevágta az apját.)** Marosvásárhelyi levelezőnk egy elvetemült parasztfiu rémtettéről ad hirt. Bos községben ugyanis — mint a hiradás mondja — tegnap délután Mán János 23 éves legény valami csekélység fölött összeszólalkozva édes atyjával, egyszerre egy a keze ügyébe eső kapát kapott fel s azzal valóságggal összevagdalta 59 éves édes atyját Mán Mihályt. Az elvetemült fiut a csendőrség letartóztatta. A szerencsétlen apát beszállitották a marosvásárhelyi állami kórházba, hol most élethalál közt lebeg.

— **(Betörés egy grófi kastélyba.)** Marosvásárhelyről irják, hogy a minap gróf Bissingen Ottóné uradalmába betörést követtek el, a melynél a nyomozat rendén érdekes felfedezésre jöttek. Ugyanis Bakaló József, gróf Bissingennének kocsisa, pár napp l ezelőtt felmondott és eltávozott az uradalomból. De véletlenül egy pár gyémánt függő (300—400 frt értékben) is eltünt. A nyomozat során kitünt, hogy Bakaló a függőknek nem tudván az értékét, elajándékozta egy falujabeli lánynak, a ki egy marosvásárhelyi varrónénál tanult varni, ki szintén nem tudván a fülbevalók becsét, elajándékozta háziasszonyának. A minap aztán a háziasszony elküldte kis leányától a fülbevalókat egy ékszerészhez, ki mit sem sejtve megvette a drága fülbevalókat potom 3 forintért. Most a csendőrök még tovább nyomoznak a kocsis után, a ki ez ideig még nem került elő.

— **(Végzetes szerencsétlenség.)** Diamanstein Mendel kebelei lakos korcsmáros lovai — a mint Marosvásárhelyről irják — Jedd és Kebele között megbokrosodtak s megvadulva vágtattak tova. A szekér az őrült vágtatás következtében felfordult s a rajta ülő Diamantsteint maga alatt húzta, mindaddig, mig arra jövő emberek meg nem fékezték a megvadult lovakat. A szerencsétlen ember borzasztó sérüléseket szenvedett. Három oldalbordája betört, fejéről a bőr hajastól levált s egész teste össze van roncsolva. Nem igen biznak életben maradásában.

— **(Merénylet a pápa ellen.)** A római „Gionale d' Italia“ szenzációsan hangzó hirt röpit világgá. Állitólag Buenos Ayresből jelentették, hogy három spanyol anarchista indult el onnan Róma felé azzal a céllal, hogy merénylet kövessenek el a pápa ellen. A spanyolok nevét is közli: Suares, Pouto és Gonzales. A hir szerint a merénylők bőven el vannak látva pénzzel és kézi táskájukban robbanó cigarettákat viznek. A hir valóságában mindenesetre erősen kételkedünk.

— **(Kötél általi halálra itélt uri leány.)** A mult hét elején — mint már közöltük — Oroszországban kivégeztek egy előkelő családból származó uri leányt, a ki

Iskola Alapítvány – Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală – BCU Cluj-Napoca

az orosz cárné védnöksége alatt működő kórházban, a háborubau megsebesült katonák részére gyógyszereket, kötéseket csomagolt be, a kötések közé izgató, lázitó tartalmu röpiratokat csusztatott be. Most a Temps a halálraitélt boldogtalan nő utolsó óráiról megrenditő részleteket közöl: Két nappal az itélet végrehajtása előtt közölték vele a halálos itéletet és a leány irónnal egy papirkán kiszámitotta, hogy hány percig élhet még. Szük cellában, kis padlásablakkal, a legiszonyubb kinok közt tartózkodva, a percet és órákat fájdalommal siratta meg és gyakran kiáltá: »Óh, ha ezen órákat visszahivhatnám!« kivégzése előtt egy nappal öngyilkosságot kisérlett meg, de csak azért, mert remélte, hogy a kisérletet meghiusitják és részvétet gerjeszt. Az igazgatót térdre esve kérte, hogy eszközöljön ki számára kegyelmet, halasztást. Gyakran mondta, hogyha az, aki elitélte, csak egy pillanatig érezné kinjait, megszabaditaná tőle. Valahányszor cellájának ajtaja felnyilt, felugrott és kegyelmet remélt. Más alkalommal a legkisebb részleteket kikérdezte, hogy miként történik az és hol. Sohasem nevezte az itélet végrehajtását másképp, mint »az« szócskával. Gyakran beszélt gyermekkoráról, ártatlanságáról, álmairól és ilyenkor görcsös zokogásban tört ki. A halála előtti éjt cellája vasrostélya előtt töltötte. Még akkor is, mikor a vesztőhelyre kisérték, mindig visszatekintett a börtön felé, a honnan a kegyelmi hirt remélte. Végre arcát eltakarták, gyengülő hangját elfojtották — és a hóhér befejezte borzalmas munkáját.

— (**Megölte az öröm.**) Kubakon Márkné született Maucs Katalin bünpöre négy esztendő előtt nagy szenzációt okozott egész Magyarországon. Az asszony fejszével agyonverte az urát, aki kinozta. A Kuria akkor négy esztendőre itélte s az asszony a Mária-nosztrai fegyházban le is ülte a büntetést. Tegnap szabadult ki, Vácon vonatra akart ülni, hogy Pestre utazzék. Alig ült azonban le a kupéban, hirtelen rosszul lett és meghalt. Az öröm ölte meg.

— (**Paraszttragédia.**) Halálos kimenetelü szerelmi dráma történt a gömörmegyei Lehota községben, ahol — mint nekünk irják — a féltékenységnek két emberélet esett áldozatul. Bojcsik Tamás nevü lehotai legény már hosszabb idő óta udvarolt egy Liskó Éva nevü leánynak. A legény esténként eljárt a leányhoz s késő éjjelig elbeszélgettek; tervezték jövő boldogságukat. Az idei aratásban a leány öszszekerült egy Bobor Pál nevü legénynyel, aki csakhamar elhódította a szivét. Amikor Éva az aratásból visszakerült, Bojcsik Tamás megdöbbenve tapasztalta, hogy a leány nagy változáson esett át. Bojcsik faggatta a leányt, de az kitérőleg válaszolt. Másnap nyári táncmulatság volt a faluban; ott volt Liskó Éva is, meg Bojcsik is, akinek ott alkalma volt megismerkedni a leány hidegségének az okával. Bojcsikot bántotta a dolog és este 10 óra tájban, amikor azt gondolta, hogy imádottja egyedül van, elment a régi találkozóhelyre. Legnagyobb meglepetésre azonban ott találta Bobort is. A féltékenységében elvadult ember odaugrott a szerelmesekhez, kést rántott elő s azt markolatig a leány nyakába döfte. Még egy döfést akart tenni Bojcsik s azt a vetélytársnak szánta, de ez felugrott, megragadta a merénylő karját és hosszu dulakodás után leteperte azt. Eközben a leány sikoltozására kijött a szobából a leány apja, Liskó Antal, aki, amint megpillantotta a földön fekvő leányát, baltát fogott fel s azzal akkorát sujtott a gyilkos fejére, hogy annak koponyája kettérepedt. A sérültekhez rögtön elhivták az orvost, de egyiket sem sikerült megmenteni, mert rövid idő mulva a leány is, a merénylő is kiszenvedett. — A leány apját letartóztatták.

— (**Hercegek nevelése.**) Ezuttal a szász királyi hercegek neveléséről van szó, de egy kis analogiával más hercegek nevelésére is lehet következtetni. Mind a mellett érdekes, hogy éppen az a rendszer került nyilvánosságra, a melylyel a szász hercegeket nevelik és nevelték a multban, legalább meg lehet érteni, hogy miért találta az egykori szász trónörökösné olyan kiállhatatlannak az életet az udvarban, hogy inkább otthagyta férjét — gyermekeit és elment Gironnal egy kis vidámságot keresni. Dr. Reimann Ernő tanár, egyik német hisztórkus könyvet irt erről a témáról és adatait hiteles okmányokkal támogatta. Kimutatja, hogy a tezenhetedik századtól kezdve a királyi hercegeket a szász udvarban ugyancsak hiányosan nevelték. Az ugynevezett »lovagias« nevelés volt az egyedüli, amelyre a szász udvarban a hercegek nevelésében sulyt helyeztek. Irni is alig tudtak s megelégedtek azzal, hogy a kis hercegek a nevüket alá tudták irni. Csak később jutottak arra a megismerésre, hogy talán jó volna a hercegek szellemi láthatárát kissé kibővíteni, hogy mögötte ne maradjanak a polgári gyermekeknek. Nagyon bőven foglalkozik a könyv Keresztély herceg nevelésével. Ez a herceg volt később II. Keresztély választófejedelem. Ez a herceg, valamint többi testvérei sokat szenvedett a nevelőjétől. — Nevelőjük egy Reinhart nevü magiszter volt, a ki bottal tanitotta »jóra« a gyermekeket. — Sokszor használta a mogyorófavesszőt, még pedig ugyancsak kiméletlen módon. Végre feltünt, hogy a kis hercegek m r nem olyan vidámak, mint voltak és vizsgálatot tartottak. Kérdőre vonatván, azzal védekezett, hogy „Ágost hercegnek csak a lábait vagdosta meg a bottal“. Ellenben Keresztély herceg arcán a verésnek látható jelei voltak. A nevelő ur kijelentette, hogy a herceg nem akart tanulni. Ezért előbb jól összeszidta s minthogy az sem használt semmit, két ujjával az arcát megfricskázta. — Előbb azonban a herceg már vérzett, a mi az ütésektől származott. A vizsgálat kideritette, hogy a herceg teste tele van kékzöld foltokkal, a melyek mind az ütésektől származnak. A nevelőt elzárták s a hercegek nevelését gróf Schlickre bizták, a ki nemcsak maga verte a gyermekeket, hanem azt is eltürte, hogy a szo gák kékre-zöldre verik a fejedelmi gyermekeket. A hercegek későbbi nevelése annyiban módosult, hogy többet kellett tanulniok, de ugyanolyan szigorusággal bántak velük. Később a vallási nevelésre helyezték a fősulyt. Ez megmaradt akkor is, a mikor a hercegek, de különösen a hercegnők már felnőttek. A papok még türhetlenebbé tették az életet az udvarban s érthető, hogy a szász trónörökösné mindenáron szabadulni akart.

— **Melyik a legjobb kávé?** Erre a kérdésre kimeritő feleletet ád a „Kávé“ c. ujság megjelent száma, melyet ingyért küld meg mindenkinek a „Fiumei kávábehozatali társaság“ *Virág és Társai* fióktelepe Kolozsvár, Mátyás-tér 12. Telefon 475.

— (**Bünpör a vasuti sztrájk miatt.**) A vasuti sztrájk szegedi vezetőinek bünügyét hétfőn kezdte tárgyalni a törvényszék, amely kimondta ugyan, hogy a vasutas nem közhivatalnok, a tábla azonban az ellenkező álláspontra helyezkedett és vád alá helyezte Misley Béla mérnököt, Szénássy György ellenőrt, Dr. Blaskovich Géza fogalmazót, Liebner Sándor gépészmérnököt, Kormos Rezső felülvizsgáló főkalauzt, Nagy Lajos hivatalnokot, Biró Ferenc irodatisztet és Szabados Ferenc hivatalnokot. Az ügyészség részben hivatalos hatalommal való visszaélés, részben magánosok elleni erőszak és hatóság elleni erőszak cimén emel vádat. A tárgyalás elnöke Pókay Elek táblai biró, ügyész Hrabovszky Tihamér. A vádlottak tagadják, mintha ők hivatali kötelességüknek eleget tenni nem akartak, vagy pedig a tömeget izgatták volna, sőt ellenkezőleg, ahol csak lehetett, csillapitólag léptek fel. A számos tanu között egy sem akadt, aki a vádlottak ellen vallott volna. Itéletre előreláthatólag csak ma kerül a sor.

= (**Az országuton.**) Vakmerő rablótámadás történt — mint nekünk irják — minap este a lipóci határban. A mult vasárnap volt Lipócon vásár, a melyre a sok vidékin kivül több remetei iparos is elment, hogy árult eladja. Csasznik Pál és Korosz Ignác csizmadia mesterek közösen vettek fel kocsit, mely a vásárra vitte őket s ugyancsak együtt tértek vissza is. Este 7 óra tájban indult el e két mesterember a vásárról, hogy hazahajtson Remetére. A mint a lipóci határt elhagyták, hirtelen rablók támadták meg őket. Egyik rabló a lovak elé ugrott s azokat megállitotta, a másik tolvaj pedig a kocsira ugrott fel, revolvert szegezve a két iparosra, pénzt követeltek tőlük. A két csizmadia e nem várt támadástól halálra rémülve, átadta pénztárcát. A két rabló azonban ugylátszik keveselte az eléadott pénzt. A zsebeket is kezdték kutatni, miközben az erdő által fedett utkanyarulatnál kocsik fordultak az utra. A rablók, a mint a kocsikat észrevették, leugráltak és futásnak eredtek. Azonban a két kirabolt csizmadia sem maradt tétlen. A mint az érkező segitséget észrevették, üldözőbe vették a rablókat s a többi utas segitségével sikerült is közülök egy Prihoda György nevü embert elfogni, a kit az üldözők hirtelenében olyan alaposan elvertek, hogy alig lehetett eszméletre hozni. Csak éjfél felé érkezett meg az időközben értesitett csendőrség a községi orvossal, a ki Prihodát életre hozta. A rabló ezután megnevezte társait Huczik Antal és Huczik Márton szügyi lakosok személyében, kiket a csendőrség még hajnalban letartóztatott. Prihoda az elfogatása közben oly sulyos sérüléseket szenvedett, hogy aligha marad életben.

-- (**Elveszett kutya.**) Egy kávébarna szőrü, fehérnyaku kis kutya elveszett. A becsületes megtaláló kéretik azt e lap kiadóhivatalába behozni, ahol illő jutalomban részesül.

x **Kitünő vizsgákkal biró** joghallgató, perfekt magyar, német nyelv tudással, ki jártas a gyorsirásban is, *korrepetitori állást* keres. Cim a kiadóhivatalban.

NYÁRI SZINHÁZ.

Kolozsvár, szerdán, augusztus 10-én:

A HAZA.

Történelmi dráma 5 felvonásban.

Kezdete fél 8-kor, vége fél 10-kor.

Holnap, csütörtökön, augusztus 11-én:

Ripp van Winkle.

SZINHÁZ.

Heti műsor:

Szerda: A haza.
Csütörtök: Csorna Terus föllépésével Rip van Winkle.
Péntek: Uj betanulással először: Ferreol.
Szombat: Csorna Terus föllépésével: Nebántsvirág:
Vasárnap: A hajduk hadnagya.

* **Tóvölgyi Margit elszerződött.** A miről napok óta suttogva beszéltek a szinháznál, ma nyilvánosságra került. Tóvölgyi Margit, a kolozsvári Nemzeti Szinház kitünő tragikája — mint egyik nagyvárradi lapban olvassuk — elszerződött Somogyi Károly társulatához Nagyváradra. Igy szerződnek el a szinház oszlopos tagjai egymásután, mert az elő yös szerződési feltételek mellett természetesen nem várhatnak a mig a belügyminiszter ur ő kegyelmességének méltóztatik végre határozni a szinházi igazgató személyét illetően.

* **A haza**, Sardou nagyhatásu drámája kerül szinre ma. Tóvölgyi Margit, Laczkó Aranka, Gál Janka, Szentgyörgyi, Szakács, Tompa, Mészáros, Dezséri, Szegő és Székely lesznek az előadás főszereplői.

* **Rip van Winkle**, Planquette regényes operettje csütörtökön kerül szinre, Csorna Terus első föllépésével. A cimszerepet Székely énekli.

* **Ferreol.** Naponkint folynak a próbák Sardou nagyon rég nem adott izgalmas hatásu drámájából, a „Ferreol“-ból, mely pénteken kerül szinre Tóvölgyi Margittal, Szakácscsal, Szentgyörgyivel, Tompával a főszerepekben.

IRODALOM.

(:) **Középosztály önvédelme.** »Ha a földbirtokos nemes embernek nemcsak egyik gyermeke, hanem valamely földbirtoknak idegen kézbejutása esetén maga a földbirtokos nemes ember is tisztviselő lesz;

ha az iparos és kereskedő, egyfelől azért, mert az ember természetes törekvése az előhaladás; másfelől azért, mert ezen jogos előhaladásnak eszköze, a középiskola és egyetem az iparos és kereskedőnek sokkal könnyebben hozzáférhető, mint vidéken lakó földbirtokos és tisztviselőnek: szintén minden fiugyermekéből igyekszik pennás urat képezni;

ha a tisztviselő azért, mert azon vagyonnal nem rendelkezik, a mely szükséges a produktiv foglalkozások bármelyikének meginditásához s mert az embernek azon természetes törekvése, hogy ha előre nem mehet, hát legalább hátra ne menjen, a tisztviselőtől se tagadható meg: fiu gyermekéből szintén tisztviselőt nevel:

ebből az államra oly terhek hárulnak, melynek sulya alatt annak anyagilag össze kell roskadnia.

Ezt a középosztályhoz tartozó minden embernek nemcsak megérteni kell, hanem hozzá kell járulni az egész középosztály leszármazói érdekében egy oly szervezet alkotásához, mely képes leend a középosztály leszármazói számára oly foglalkozási tért nyitni, mely senkit nem kisebbit, s mely legalább is oly megélhetést biztosit, mint bármely tisztviselői foglalkozás«.

Ezen problema megoldásával foglalkozik Kolozs rend. tan. város polgármestere: Münsterman Győző: „Középosztály önvédelme“ cimü munkájában, mely erős magyar érzéssel, részleteiben lendületesen van megirva, ugy, hogy méltán tarthat számot minden magyar ember érdeklődésére.

A mü ára 2 kor. 40 fillér. Megrendelhető egy levelező-lapon Münstermann Győző polgármesternél Kolozson, Ajtai K. Albert nyomdájában Kolozsvárt.

(:) **Lia könyve.** Peterdy Andor a legujabb magyar lirikus nemzedéknek e valóban jeles tehetségü tagja, kinek tavaly megjelent »Szivem« cimü verskötetét az egész sajtó egyhangu tetszéssel és dicsérettel fogadta, legközelebb uj kötettel lép a nyilvánosság elé. A fiatal költőtől lapunk is gyakran közöl szebbnél-szebb, izzó hangu, mély tüzü verseket s igy jogosult, hogy az összel nyilvánosságra kerülő »Lia könyvé«-nek megjelenését már most jelezzük olvasóinknak, megjegyezvén, hogy a kötetre szerzőnél, Budapest, Sziv-utca 3., földszint 6. sz. cim alatt lehet előfizetni. A könyv ára 2 korona.

Táviratok

A járási számvevőségek.

Budapest, aug. 9.

A belügyminiszter a pénzügyminiszterrel egyetértőleg most adta ki rendeletét a járási pénztárak felállitására és azoknak a járási szolgabiróságokkal való együttműködésére. A pénzkezelés postatakarékpénztár utján történik. 27 vármegyére ez év október havában, a többire pedig a jövő évben lép érvénybe a rendelet.

A japán—orosz háboru.

— Legujabb hirek. —

Budapest, aug. 9.

Londonból jelentik: Port-Arturban **egy egész csapat japán kémet kivégeztek.**

Az ottani hirlap közli a cár szózatát a helyőrséghez, valamint Kuropatkin üzenetét, melyben kilátásba helyezi, hogy még e hónapban odaérkezik a vár felmentésére. A legénység nagy örömmel vette tudomásul ezeket a hireket.

Ám az oroszok helyzete Port-Arthurban kétségbeejtő. A japánok mindjobban nyomulnak előre és a vár körülkeritése teljesen be van fejezve.

A «Daily Chrouiqve« jelenti, hogy Liajungnál irtózatos vérfürdőt rendeztek a japánok és az oroszok végre is kénytelenek voltak visszavonulni. A japánok azonnal megszállották és körülsáncolták az oroszok által elfoglalt területeket.

A benszülöttek roppantul el vannak keseredve az oroszok ellen, akik külőnösen az asszonyokkal kegyetlenül bánnak el.

Lezuhant vonat.

Budapest, aug. 9.

Londonból jelentik: Egy gyorsvonat, amint a vasuti hidon áthaladt leszakadt és az egész **vonat a folyóba zuhant. A vonaton néhány száz utas volt, de csak 26 utas menekü[illegible] meg.**

Leégett gőzmalom.

Orosháza, aug. 9.

A Megyaszay es társa cég gőzmalma ma vigyázatlanság következtében kigyuladt és porrá égett. Az egyik főnök fia **megakarta menteni az üzleti könyveket, de bennégett és csak megszenesedett holttestét hurták ki a romokból.**

Elsülyedt hajó.

Budapest, aug. 9.

Hamburgból jelentik: A német társaság »Hamburg« nevü hajója **elsülyedt és 350 ember belefulladt a tengerbe.**

Szerencsés számok.

Budapest, aug. 8.

Az osztálysorsjáték mai huzásán a következő nyereményeket sorsolták ki:

90.000 koronát nyert: 1779.

15.000 koronát nyert: 79668.

3000 koronát nyertek: 33096 96550.

2000 koronát nyertek: 12683 89202.

1000 koronát nyertek: 19094 20423 109065 190628.

500 koronát nyertek: 621 2073 2613 3625 4400 16654 17894 27385 28504 28599 29555 32288 32599 33046 38000 42605 44995 45700 46486 46555 48538 50518 50898 50960 54477 55813 56038 57797 62945 66091 67111 68792 69694 70117 70233 74118 75507 77445 78071 78673 79286 81577 83759 83769 90686 91376 92900 96044 101339 102076 103361 106714 107332 107519 108664 108989.

A többi kihuzott számok **170** koronát nyertek.

Aru- és értéktőzsde.

Budapest, aug. 9.

Budapesti gabonatőzsde.

A többi értékek csakis névleg vannak jegyezve.

A készáruüzlet szilárd volt és az árak 70.000 métermázsa forgalom mellett 50 fillérrel drágultak.

Rozs, tengeri zab 5 fillerrel drágább.

Felmondás ma nem volt.

Az 1904. évi aug. hó 7. esti 6 órától aug. 8. esti 6 óráig Budapestre.

Érkezett:			*Elszállitatott:*		
Buza	41252	mm.	Buza	—	mm.
Rozs	2902	„	Rozs	—	„
Árpa	1372	„	Árpa	233	„
Zab	6406	„	Zab	5440	„
Tengeri	11736	„	Tengeri	13748	„
Repce	309	„	Repce	100	„
Liszt	1177	„	Liszt	29676	„
Korpa	—	„	Korpa	1728	„
Összesen:	65154	mm.	Összesen:	50925	mm.

A határidő-üzlet.

Magas Amerikára szilárdan indult az üzlet, de később az árak visszaestek.

	Kezdete	Változás
Buza okt.	10.86	1079—1080
Buza	—	—
Buza ápr.-re	11.05	1195—1100
Rozs ápr.-re	—	—
Rozs májusra	—	—
Rozs októberre	851	845—844
Zab májusra	—	—
Zab	—	—
Zab okt.	744	741—740
Tengeri aug.	733	732—729
Tengeri szept.	737	735—731
Tengeri máj. 1905	738	731—732

REGÉNY.

Az ál-mandarin.

Irta: **Hyan Hans.**

Forditotta: **Jeanette.**

Amerikai—chinai detektiv-regény a jelenkorból.

XV. (60)

— Fogadd tehát, kegyelmes uram a közlést. A chinai oly tekintettel tudondá, mintha élete legnemesebb cselekedetét adná Pál tudtára:

hogy azon koporsóban, melyet Chinába áthoztam, semmiesetre sem hallott volt!....

— Hanem? — kérdé Pál, a lehető legközönyösebbnek látszó arccal.

De könnyen és egyszerűen nem akarta a chinai elbeszélése lényeget kimondani, hanem most egy kis „Curriculum witaet“ (élettörténet) kezdett önmagáról elbeszélni.

„Lásd drága idegen“, mondá ártatlan naiv arckifejezéssel; midőn még »toutut« (a legtöbbnyire bőrből készült kötény alaku ruhácska, melyet a chinai gyermek élete első évében visel) viseltem, akkor már az Istenek és gonosz szellemek folyton körülöttem voltak. Atyám Jung-fo-seng (olyan pap, ki a zenét szolgáltatja a temetésnél) volt, ki cinntányérokkal zenélt a temetésnél, belátta, hogy Jang-chikit feledhetetlen nagyatyám temetésénél láttam, megsemmisitenéletemet, ha idejekorán nem történik vaé lami, ami azt megakadályozza.

Ezért egy Jung-yanghoz adott, kinek nemsokára segitettem a Horoskopot (a csillagok állásából az emberi jövőt megjósolni) állitani és a naptárból a kellő napot kikeresni. A chinaiak soha sem kezdenek valamibe anélkül, hogy egy Nekromantot, vagy legalább a pekingi naptárt, melyet célból évenkint szerkesztenek, meg ne kérdezzék, melyik az alkalmas nap.

Midőn tanitóm, kinek sirján háladatosságom még ma is zokog, meghalt, én vettem át, az emberek kiszolgálását, hogy kielégitsem a hozzám fordulók igényeit, felvilágositván őket, annyi pénzt és oly nagy tekintélyt nyertem....

Hankauban laktam és senki sem mondhat rosszat rólam.

De mint te is tudod legkegyelmesebb parancsolóm, a legjobbnak is van, ezen a porból születettek közt egy ellensége, egy rosszakarója. Igy történt velem is. Adtam a szegényeknek, megfizettem a Likint. (adó.) Imádkoztam, őseimért az előirt áldozatokat áldoztam és állandóan ellensége voltam a tiltott opiumélvezetnek....

Pálnak egy arcizma sem rándult meg, dacára, hogy »I. Napoleum« hajón hallotta, miszerint Jung-Jang éppen nagyon is szenvedélyes opiumélvező; azonban ezen egy szükségtelen és a tárgyhoz sem tartozó hazugság után véleményt alkothat magának, hogy mennyire higyjen a hosszu copfos szavainak általában.

— Láthatod tehát jóakaróm — folytatá a chinai — éppen semmi ok sem volt arra, hogy gyülöljenek és mégis gyülölt valaki. Nem akarom szeretetreméltó füleidet népünk nehezen emlékezetbe tartható nevével terhelni, tehát meg sem nevezem — ellenségeink nevét, mint Consutse mondá, engedjük át a feledésnek — elégedjél meg azzal, hogy egy napon a Mandarinnál feljelentették, hogy egy halottról, kit rokonai az örökség miatt természetellenes módon juttattak a másvilágra: a rendes természetes halálról szóló bizonyitványnyal láttam el. Ha erőszakos halál jelei észlelhetők, akkor a bizonyitvány kiállitását meg kell tagadnia, az esetet pedig a kerülethez tartozó Mandarinnál be kell jelenteni.

— Kegyelmes uram, talán nem is tudod, mit jelent az országunkban, ha feljelentés alatt vagyunk?

Ha csak egynegyed évig, a mi elég kevés, vagyunk is fogságban és ha fel is mentenek azután, akkor is, tönkre vagyunk téve, ha a fogházat elhagyjuk. A hivatalnokok, kiket a mennyei birodalom fia valószinüleg nem ezen célból tart: veszedelmes emberek kizsákmányolják a fogház lakóit annyira, hogy egy Tash sem marad a zsebedben. Ehhez járul még, nagyrabecsült jóltevőm, a borzasztó tartózkodás a fogházban, melyről a közmondás is azt mondja: Halálodban a pokoltól, életedben pedig a fogháztól őrizkedjél!“

(Folyt. köv.)

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Politikus. Az „*Országunk és közjogunk*“ cimü, hétfői számunkban megjelent cikk irója, a jeles közjogász: dr. Kalmár Antal. Neve csak elnézésből maradt el a cikk élérő.

Felelős szerkesztő:
HERCZEG JENŐ.

Laptulajdonos:
GOMBOS FERENCZ.

NYILTTÉR.

Október 1-étől kezdve kiadó

Bolt-helyiségek

Deák Ferenc-utca 12. sz. a.
(Adler-féle ház.)
Ugyanott
Egy utczai emeleti lakás
2 szoba és konyha.
Ertekezhetni:
GOMBOS FERENCZ
nyomdatulajdonosnál,
az „Ujság“kiadóhivatalában

Diszokmánnyal kitüntetve!

Bernáth E. Sándor varrógép kerékpár
nagy raktára és hangszer-üzlete) Kolozsvár
a m. kir. posta- és táv. szállitója)

Osszes áruimat havi részletfizetésre is adom és azokért **5 évig** felelek. — Szakszerü villamos világitással és metorerőre berendezett mechanikai mühelyemben a **javitásokat** gyorsan és jutányos árban készitem. **Nikkelezeseket**, különféle szinü **emaillirozásokat** saját fürdőmben és kemenczémben állitok elő.
Kerékpárkölcsönző osztályt tartok fenn! **Telefon 412.**

Képes árjegyzéket adok bárkinek!

Iskola Alapítvány – Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală – BCU Cluj-Napoca

Kolozsvári

Takarékpénztár és Hitelbank

Részvénytársaság.

Alaptőkéje: 1.200.000 korona teljesen befizetve.

Tartaléktőkéje 204.144 kor. 89 fill.

Betétek könyvecskékre, pénztárjegyekre és folyószámlákra K. 9.011.613.20

Irodák:

Kolozsvárt, Mátyás király-tér 7. sz. saját házában.

Betéteket előnyös feltételek mellett fogad el könyvecskékre vagy folyószámlára és azokat **felmondás nélkül fizet vissza.**

Rövid, vagy hosszabb lejáratu, közönséges, vagy **törlesztéses** kölcsönöket nyujt

ház- és földbirtokra

10-től 50 évig terjedő időtartamra a legelőnyösebb kamat- és tőketörlesztési hányad mellett s azokat **készpénzben fizeti ki.**

Régibb és magasabb kamatu jelzálog-kölcsönöket igen előnyös feltételek mellett **konvertál,** s mindennemü ilyen ügyletet a leggyorsabban **bonyolit le.**

Leszámitol magán vagy üzleti **váltókat** a legmérsékeltebb kamatláb alkalmazása mellett.

Vásárol és elad, valamint előlegeket nyujt **zálogkölcsön,** vagy **folyószámla** alakjában **értékpapirokra** és ilyenek vételét, vagy eladását legelőnyösebben **közvetiti.**

Bevált értékpapir-szelvényeket és **sorsolt értékeket.**

Pénzelőlegeket nyujt a Máv. kolozsvári állomásának közvetlen szomszédságában fekvő s szakszerüen kezelt **közraktáraiba** betárolt **gazdasági terményekre,** igen előnyös feltételek mellett.

Kölcsön-zsákokat nagy mennyiségben és mérsékelt használati dij mellett bocsát a gazdaközönség rendelkezésére.

Kézi-zálogosztályában (Király-utcza 3. sz. a.) pénzelőlegeket ad **arany- és ezüsttárgyakra,** valamint bárminemü **ingóságokra** a törvény által megszabott kamat mellett.

A hires és közkedveltségnek örvendő K.-IMPERI

Répáti savanyuviz

mindig friss töltésben kapható minden fűszer-kereskedésben és vendéglőben.

Kizárólagos főraktár Kolozsvárt:

Veress Károly Dézma-utca 1. (Telefon 466)

3289 101—160

Eladó

tordai gypsgyári

8%-ot kamatozó

elsőbbségek.

4 drb. tordai gyps- és mütrágyagyári **elsőbbségi részvény** — melyek 8% kamatozást biztositanak

eladó!

Bővebb felvilágositást lapunk kiadóhivatala nyujt.

3435 7—9

Maculatur papir

egész ivben, csomagolásra igen alkalmas kilonként 20 fillér, métermázsa vételnél 15 korona. Felvilágositást ad a kiadóhivatal.

Elsőrangu könyvnyomda!

Ujság kiadó-vállalat!

Telefonszám 204.

GOMBOS FERENCZ

KÖNYVNYOMDÁJA

KOLOZSVÁRT, EGYETEM-UTCZA 7.

Telefonszám 204.

Gazdagon fölszerelt könyvnyomdámban gyorsan, izléssel és a legjutányosabb árban készitek el bármilyen könyvnyomdai munkákat, ugymint:

irodalmi müveket, tankönyveket, tudományos és szépirodalmi **folyóiratokat, napi, heti- és havi lapokat,** kereskedők és iparosok részére **számlákat, üzleti könyveket;** — ugyszintén **eljegyzési kártyákat, névjegyeket, meghivókat, falragaszokat stb. stb.**

Mint szakember, ki a nyomdászatot tanultam, az erdélyi részekben a mai napig is a legjobb hirnévnek örvendő könyvnyomdámat **négy gyorssajtóval** és a **legmodernebb igényeknek teljesen megfelelő betüanyaggal** szereltem fel, ugy, hogy bármilyen könyvnyomdai munkák izléses és szakszerü kiállitása tekintetében nemcsak a helyi és vidéki, hanem bármely elsőrangu fővárosi könyvnyomdával szemben is kiállom a versenyt.

Minthogy pedig könyvnyomdámat magam személyesen vezetem, a nyomdai munkákat megrendelő közönség egész bizalommal fordulhat nyomdámhoz, mert ugy a szép és csinos kiállitás, mint az árak tekintetében a legnagyobb megelégedésére lesz mindenkor kiszolgálva.

Bármilyen kis- vagy nagyobbszabásu vidéki **megrendeléseket leggyorsabban és kifogástalanul eszközlök.**

Ugyszintén a nagyérdemü olvasó közönség szives figyelmébe ajánlom

„UJSÁG“

függetlenségi és 48-as Kossuth-párti politikai napilapomat, mely önálló vezérczikkein kivül, távirati- és telefon-jelentéseivel a legkorábban, a budapesti lapokat is megelőzve, számol be mindenkor olvasóinak.

Előfizetési árak:

Egész évre	24 kor.
Fél évre	12 „
Negyed évre	6 „

Mutatványszámok 8 napig ingyen és bérm.

A n. é. közönség nagybecsü pártfogását és kizalmát továbbra is kérve

teljes tisztelettel

Gombos Ferencz

nyomdatulajdonos,

az „UJSÁG“ pol. napilap kiadótulajdonosa.

Könyvnyomdámat ez évi okt. hó 1-én áthelyezem Deák Ferencz-utcza 12-ik szám alatti (Adler-féle) saját házamban e czélra épülő külön helyiségbe.

Hirdetések

Egyetem-utcza 7-ik szám alatt levő kiadóhivatalunkban olcsó áron fölvétetnek.

BUDAPESTI ÉRTÉKTŐZSDE.

Államadósság, közkölcsön.	Mai záró árfolyam Pénz	Áru
Magyar aranyjáradék —4%	119 —	119 50
„ kor. járadék 3½ „	89 —	89 50
„ kor. járadék —4 „	97 55	97 55
Áll. köl. vaskapucélj. kr. —3 „	83 25	84 25
1870. nyeremény kölcs. 100 frt	206 —	209 —
Horv.-Szlav. reg. kárt.-kötv. 4 „	101 50	102 50
M. földtehermnnt. kötv. 4 „	97 75	98 75
Horv.-Szlav. » » 4— „	98 50	99 50
Tiszai és szeg. nyer. köl. 4 „	161 —	164 —
Horv.-Sz. jelz. föld. kötv. 5 „	101 —	102 —
Convertált adóm. koronaj. 4 „	98 75	99 25
Egyes osztr. jár. papir. 4— „	99 75	100 25
» » » ezüst. 4— „	99 75	100 25
Osztr. aranyjáradék 4 „	118 50	119 —
» koronajáradék 4 „	99 —	99 50
» áll. sorsj. 1854. 3— „	185 —	195 —
» » 1860-ból 500 frt 4 „	153 —	155 —
» » 1860-ból 100 frt 4 „	182 —	186 —
» » 1864-ből 100 frt —	257 —	261 —
» » 1864-ből 150 frt —	257 —	261 —
Bos.-hercz. orsz. k. 1895. 4 „	95 70	96 70
„ „ vasuti 1898. 4½ „	100 25	101 25
„ „ „ 1902. 4½ „	100 50	101 50
Budapest főv. kölcs. 4½% —	96 —	96 75
Bdpest székes főv. kölcs. 4%	96 —	96 75
Záloglevelek, elsőbbségek.		
Belv. tkp. r. t. kor. ért. 4½%	101 —	102 —
Egyesült főv. tkptár 4½ „	100 40	101 40
» korona ért. —4 „	98 —	99 —
Kisbirt.-orsz. földh.-int. 34 év 5 „	103 25	104 25
» 50½ évre kor. ért. 5 „	103 25	104 25
» 50½ évre — — 4½ „	101 —	102 —
M. agr. és jb. szőlőkötv. 4 „	96 75	97 75
» » járadékjegy 4½ „	101 25	102 25
» » záloglev. k. 4½ „	100 75	101 75
M. ált. takp. r. t. 50 évre 4 „	98 50	99 50
„ „ „ „ 65 „ 4 „	98 50	99 50
M. földhitel oszt. ért. 4½ „	— —	— —
» » » » 41 é. 4 „	99 50	100 50
» » kor. é. 50 évre 4 „	98 75	99 75
» » kor. é. 63 évre 4½ „	88 40	89 40
» » szab. és talajjav. 4 „	98 20	99 20
Magy. jelzálog-hitelbank 4½ „	100 —	101 —
„ ugyanaz 50 évre 4½ „	100 —	101 —
„ „ — — 4 „	98 —	99 —
„ 50 évre kor. é. 4 „	98 —	99 —
„ közs. kötv. 50 év 4 és fél „	100 —	101 —
„ ugyanaz 50 évre 4 „	98 —	99 —
„ 50 év vt. 110 frt 5 „	101 25	102 25
„ 60 évre 100 frt ért. 3 és fél „	— —	— —
„ nyer. kötv. 4 és fél „	129 50	131 50
„ osztr. felülb. 4 „	133 50	136 50
„ nyer. kötvények 3 „	111 25	113 25
M. t.-p k. jelz. bankja 4½ „	101 25	102 25
» « közs. kötv. 4 » „	101 —	102 —
» » » » 4 „	98 —	99 —
Orsz. közp. hitelsz. kötv. 4 „	100 —	101 —
Osztr. m. bank 40 és fél é. 4 „	100 50	101 50
„ „ „ 50 év 4 „	100 50	101 50
Pesti haz. tp. közs. k. 4½ „	100 25	101 25
» » » » kor. é. 4 „	98 25	99 25

	Mai záró árfolyam Pénz	Áru
Pesti m. keresk. bank 4½ „	100 25	101 25
» » » » kor. é. 4 „	98 25	99 25
» közs. k. viszf 110 frt 4 „	107 —	108 —
» » » 105 k. 4 „	99 50	100 50
Adria tengerh. r. t. 4½ „	100 —	101 —
Bankok részvényei.		
Első magyar iparbank 5 „	336 —	340 —
Fiumei hitelbank 5 „	136 —	138 —
Hazai bank részv.-társ. 5 „	210 —	212 —
Horvát orsz. jelzálogbank 5 »	230 —	235 —
Magy. agrár- és jár.-b. rt. —	450 —	460 —
Magy. általános hitelbank 5 „	753 50	754 —
Magy. jelz.-hit.-bank l. kib. 5 „	507 —	507 50
Magyar kereskedelmi r.-t. 5 „	565 —	570 —
Magy. kir. sz. Osztálysorsj.	1780 —	1840 —
Magyar leszámitolóbank. 5 „	450 —	451 —
M.-tak.-p. közp. jelz. bankja 5 „	1030 —	1050 —
Osztrák hitelintézet 5 „	638 75	639 25
Osztrák-magyar bank 5 „	1605 —	1615 —
Pesti m. keresk. bank 5 „	2790 —	2800 —
Union bank 5 „	516 —	518 —
Takarékpénztárak.		
Belvárosi tak.-pénzt. r.-t. 5%	223 —	224 —
Bud. tp. és orsz. zálogk. rt.	419 —	425 —
Egyesült Bpest fővárosi	2335 —	2350 —
Magy. ált. tak.-pénzt rt.	565 —	575 —
Magyar orsz. központi	1630 —	1650 —
Pesti hazai első tak.-p.	21400 —	21500 —
Biztositó társaságok.		
Első m. ált. bizt.-társ —	8025 —	8075 —
Fonciére pesti bizt. int. 5%	242 —	244 —
Magy. jég- és viszontb. rt 5 „	325 —	28 —
»Nemzeti« baleset bizt. rt. 5 „	240 —	350 —
Pannonia viszontb. int.	2050 —	1200 —
Gőzmalmok.		
Konkordia malom	175 —	185 —
Első budapesti malom.	1210 —	— —
Erzsébet malom.	430 —	435 —
Luiza malom.	220 —	230 —
Pesti henger malom.	900 —	970 —
Molnárok és sütők malma.	375 —	385 —
Pesti Viktória malom.	470 —	480 —
Különféle vállalatok.		
Bp.-szt.-lőrinc téglagyár rt.	300 —	315 —
Egyes. tégla- és cement gy. 5%	90 —	95 —
Ész.-magyarorsz. kőszénb. 5 »	226 —	230 —
F.-m. orsz. bánya és kohómü 5 »	540 —	550 —
Kőbányai gőztéglagy. rt.	940 —	980 —
Kőszénb. és téglagy. rt.	456 —	458 —
Rákosi téglagyár	— —	150 —
Magyar aszfalt részv.-t. 5%	139 —	142 —
Magy. ált. kőszénb. rt.	297 —	299 —
Magy. keramiai-gyár rt. 5 »	140 —	144 —
Salgó-tarjáni kőszénb. 5 »	545 —	548 —
Ujlaki tégla- és mészégető	305 —	308 —
Első m. gazd. gépgyár rt. 5 »	150 —	166 —
»Danubius« m. hajógy. rt. 5 »	171 —	173 —

	Mai záró árfolyam Pénz	Áru
Ganz és társa v.-ö. r.-t.	3075 —	3125 —
Magy. vag. és gép. r.-t.	— —	— —
Nicholson gépgyár r.-t.	205 —	215 —
Rima-mur. S.-t. vasmü r.-t. 5%	491 —	492 —
Schlick-féle gépgyár	348 —	358 —
Ált. vaggon-kölcsönző r.-t. 5%	600 —	610 —
Bihar-Szilágyi olajipar r. t.	300 —	310 —
Brassói cellulose gyár	360 —	375 —
Budapesti ált. vil. r.-t.	316 —	322 —
Első magyar betüöntő r.-t.	205 —	215 —
Első magy. gyapjum. gy.	600 —	— —
Első magy. rész.-serfőző	2450 —	2525 —
Első magy. sertéshiz. r.-t.	475 —	495 —
Első magy. szálloda r.-t.	500 —	510 —
Fiumei rizshántó és kem gyár	2600 —	2700 —
Gschwind féle szeszgyár	975 —	1000 —
»Hungária« mütrágya-gyár	215 —	220 —
Kőbányai polg. serfőző r.-t.	300 —	310 —
M. cukoripar részv.-társaság	1590 —	1600 —
Magy. vasuti forgalmi rt. 5%	345 —	348 —
Magyar villámossági r.-t. 5 »	283 —	285 —
Nemzetközi villámos társ. 5 »	560 —	565 —
Nemzetk. wag.-kölcs. r.-t. 5 »	480 —	590 —
Adriai tenger haj. rt. 5 »	473 —	475 —
Budapesti közuti vaspálya	— —	— —
» » nov. közep.	570 50	571 —
» « élv. jegy	340 —	350 —
Bpesti vill. városi vasut 5%	331 50	332 50
„ „ „ élv. jegy 5 „	115 —	118 —
Bpest-ujpest-rksp. vill. vasut	175 —	185 —
Déli vasut	87 —	88 —
Cs. és kir. dunagőzh. társ. 5%	830 —	840 —
Kassa-oderbergi vasut 4%	378 —	383 —
M. folyam és tengerhajózási r. t.	— —	— —
Magyar gácsországi vasut 5 »	404 —	406 —
Osztr. magy. államv. 5 »	632 50	633 —
Sorsjegyek.		
Bazilika sorjegy	20 —	21 —
» osztr. felülbély.	21 —	28 —
Bécsv. ny.-k 1874-b.	510 —	525 —
Budavári sorsj.	155 —	165 —
» osztr, felülbély.	160 —	170 —
»Jó sziv« egyes. sorsjegy.	8 75	10 75
» osztr. felülbély.	9 75	10 75
Magy. vörös-kereszt	27 —	29 —
» » o. felülb.	29 —	31 —
Olasz vörös-kereszt	41 —	43 —
» » o. felülb.	44 —	46 —
Osztr. vörös-kereszt.	54 —	56 —
Osztrák hitelintézet sorj.	460 —	470 —
Pálffy-sorsjegy	160 —	170 —
Pénznemek és váltók.		
Arany. magy. v. o. vert	11 35	11 43
Török aranylira	— —	— —
Ném. b. bankj. (100 mrk.)	117 20	117 50
Franczia bj. (100 frank)	95 —	95 30
Olasz bankj. (100 lira)	95 07	95 37
Papirrubel darabonként	2 52	2 58
Váltók London, 10 font st.	239 80	240 26
» német bankp. 100. m.	117 22	117 52

Deák Ferencz-utcza 12.

— szám alatt —

Adler-féle házban

egy étterem

és melékhelyiségei egy vagy több évre

kiadó!

A feltételek iránt értekezhetni lehet:

Gombos Ferencz

nyomdatulajdonosnál

Kolozsvárt, Egyetem-utcza 7.

UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP

A FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS (KOSSUTH) PÁRT ERDÉLYRÉSZI NAPILAPJA.

Tudósitásaival megelőzi a fővárosi lapokat.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Negyed évre	6.—
Fél évre	12.—
Egész évre	24.—

Mutatványszámokat 8 napig ingyen küldünk.

UJSÁG

KIADÓHIVATALA KOLOZSVÁRT EGYETEM-UTCZA 7.

Nyomatott: Gombos Ferencz Lyceum-könyvnyomdájában, Kolozsvárt.

Iskola Alapítvány – Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală – BCU Cluj-Napoca